

Powszechny Spis Rolny 2020 – wyniki wstępne w województwie pomorskim

↓ 5,4%

Spadek liczby gospodarstw rolnych w porównaniu z wynikami PSR 2010

Według wstępnych wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020 (PSR 2020) odnotowano spadek liczby gospodarstw rolnych, przy jednoczesnym wzroście ich średniej powierzchni. W porównaniu z wynikami uzyskanymi w Powszechnym Spisie Rolnym 2010 (PSR 2010) zmniejszyła się powierzchnia gruntów ogółem użytkowanych w gospodarstwach rolnych, natomiast zwiększyło się pogłowie bydła, przy jednoczesnym spadku pogłowia pozostałych grup zwierząt gospodarskich.

Wprowadzenie

Powszechny Spis Rolny 2020 (PSR 2020) został przeprowadzony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od 1 września do 30 listopada 2020 r., według stanu na dzień 1 czerwca 2020 r. i był drugim spisem rolnym od momentu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1091 wszystkie kraje członkowskie UE miały obowiązek przeprowadzić badanie zintegrowanych statystyk dotyczących gospodarstw rolnych w 2020 r. Podstawowym celem tego badania było dostarczenie informacji na potrzeby Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej. Konieczność przeprowadzenia spisu wynikała również z potrzeb informacyjnych krajowych użytkowników danych, a także w związku z koniecznością weryfikacji danych ze źródeł administracyjnych oraz aktualizacji operatu do przyszłych badań rolniczych realizowanych w okresach międzyspisywanych. Krajową podstawą prawną do przeprowadzenia spisu rolnego była ustawa o powszechnym spisie rolnym w 2020 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1728, z późn. zm.).

Spisem rolnym, jako badaniem pełnym, zostały objęte gospodarstwa rolne, których użytkownikami były osoby fizyczne (gospodarstwa indywidualne) oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

1. Gospodarstwa rolne

Według wstępnych wyników Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 r. **liczba gospodarstw rolnych** ogółem w województwie pomorskim wyniosła 38,9 tys. i w porównaniu z PSR 2010 zmniejszyła się o 2,2 tys. (o 5,4%).

Obserwowany spadek liczby gospodarstw rolnych, przy nieznacznym wzroście powierzchni użytków rolnych (o 1,7%), przyczynił się do wzrostu średniej powierzchni użytków rolnych przypadającej na 1 gospodarstwo rolne o 7,7% (z 18,2 ha w 2010 r. do 19,6 ha w 2020 r.).

Nieznaczonej zmianie uległa **struktura gospodarstw rolnych**. Zwiększył się udział gospodarstw najmniejszych o powierzchni do 5 ha użytków rolnych (z 36,2% w 2010 r. do 36,4% w 2020 r.) oraz gospodarstw o powierzchni 15 ha i więcej użytków rolnych (odpowiednio z 26,2% do 28,1%), a zmniejszył się udział gospodarstw o powierzchni 5-15 ha (z 37,7% do 35,5%).

Analizując gospodarstwa rolne pod względem prowadzonej działalności gospodarczej zaobserwowano znaczącą zmianę. Według wstępnych wyników PSR 2020 przeważają gospodarstwa rolne prowadzące wyłącznie produkcję roślinną – 54,1%. Natomiast udział gospodarstw rolnych prowadzących produkcję roślinną i zwierzęcą wyniósł 44,9%. W 2010 r. udziały te wyniosły odpowiednio 39,7% i 59,7%.

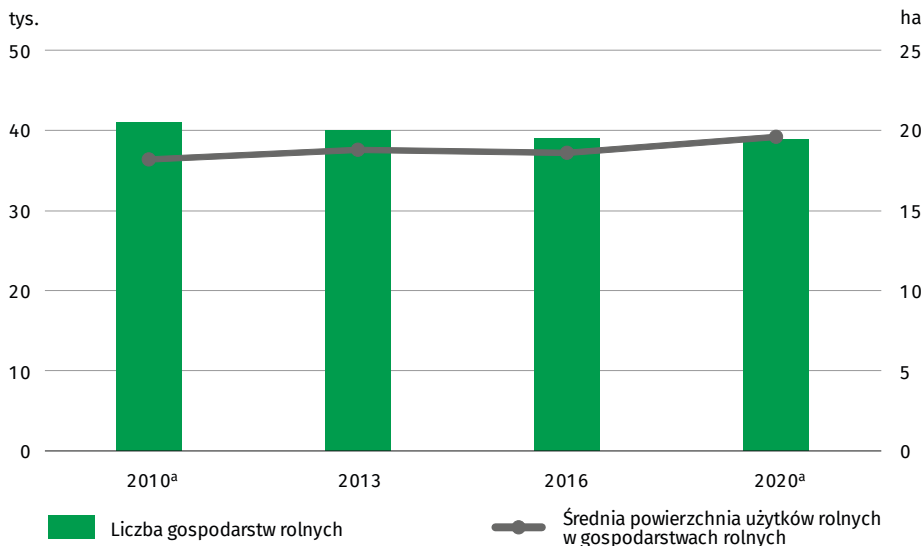
01.10.2021 r.

Powszechny Spis Rolny (PSR) został przeprowadzony na terytorium Polski w okresie od 1 września do 30 listopada 2020 r., według stanu na dzień 1 czerwca 2020 r.

W porównaniu z wynikami PSR 2010 spadek liczby gospodarstw rolnych dotyczył głównie tych o powierzchni 10-15 ha. Natomiast blisko o 1/3 zwiększyła się liczba gospodarstw rolnych o powierzchni 50-100 ha

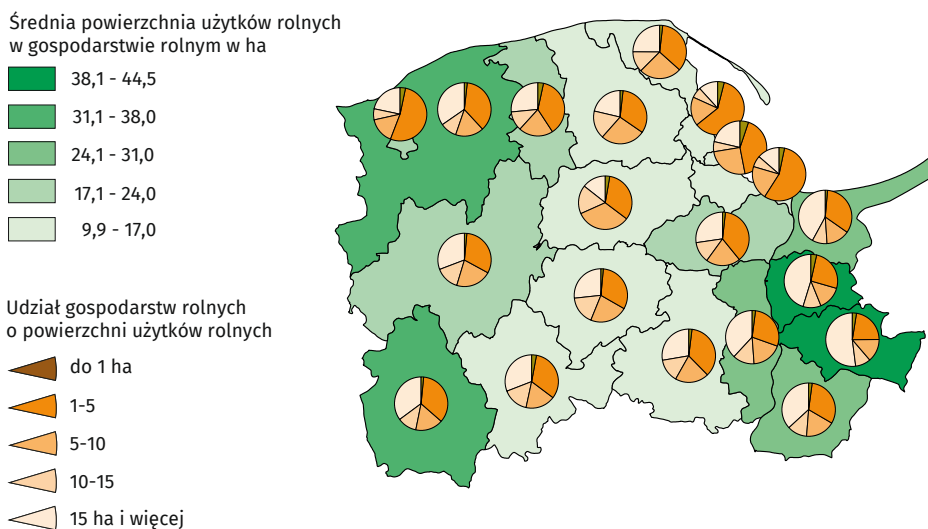
W porównaniu z PSR 2020 odnotowano znaczny wzrost udziału gospodarstw rolnych prowadzących wyłącznie produkcję roślinną

Wykres 1. Gospodarstwa rolne i średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych

a Dane na podstawie powszechnych spisów rolnych.

Mapa 1. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych i średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w 2020 r.

W porównaniu w wynikami PSR 2010 zmniejszeniu liczby gospodarstw rolnych towarzyszył wzrost ich średniej powierzchni użytków rolnych

Największą średnią powierzchnię użytków rolnych w gospodarstwie rolnym odnotowano w powiecie malborskim, a najmniejszą w powiecie kartuskim

W odniesieniu do wyników PSR 2010 zmniejszyła się powierzchnia użytków rolnych ogółem, a w szczególności powierzchnia pastwisk trwałych i gruntów ugorowanych

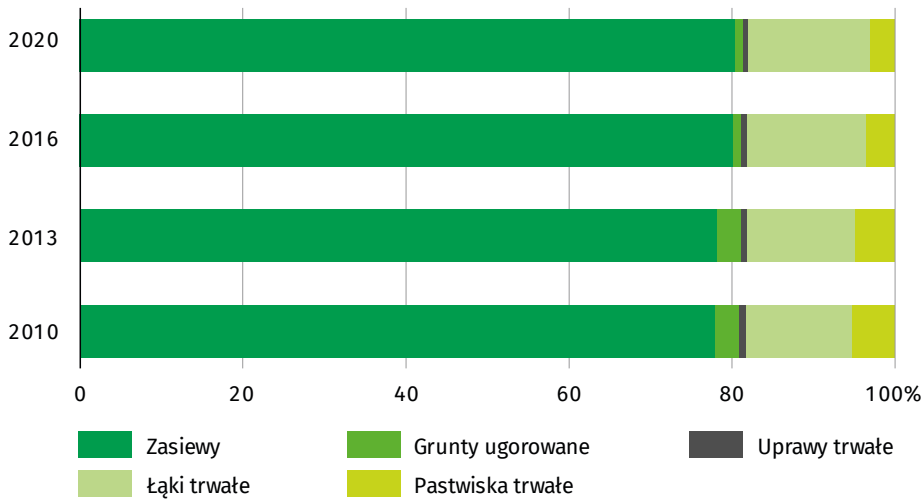
W strukturze zasiewów nadal dominowały zboża ogółem

2. Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów

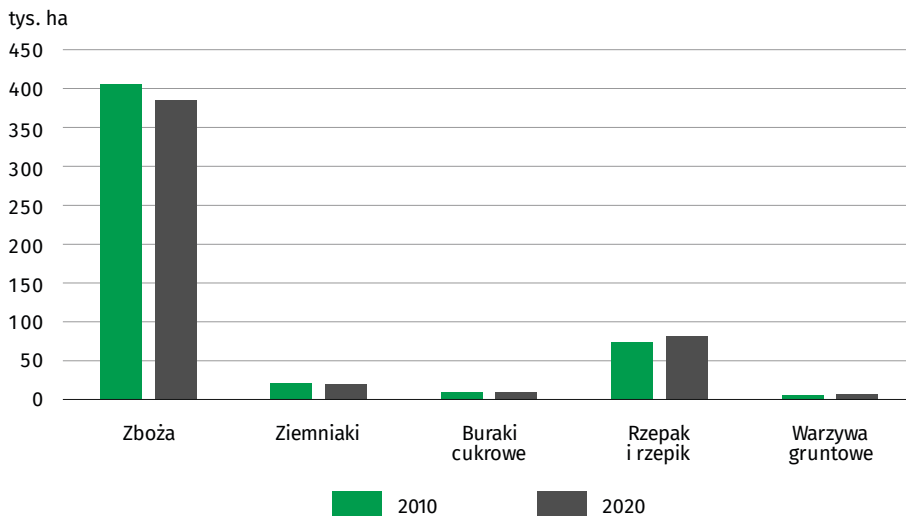
Według wstępnych wyników Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 r. **powierzchnia użytków rolnych** ogółem w gospodarstwach rolnych województwa pomorskiego wyniosła 762,9 tys. ha i zwiększyła się w porównaniu z wynikami PSR 2010 o blisko 13 tys. ha (o 1,7%). Zmniejszyła się powierzchnia pastwisk trwałych o 15,3 tys. ha (o 39,9%) i gruntów ugorowanych o 13,0 tys. ha (o 62,3%). Natomiast powierzchnia zasiewów zwiększyła się o 36,2 tys. ha (o 6,4%), a łąk trwałych o 16,9 tys. ha (o 17,8%).

W strukturze zasiewów nadal dominującą uprawą były zboża ogółem (63,7%), których powierzchnia uprawy wyniosła 384,7 tys. ha. W porównaniu z 2010 r. powierzchnia zasiewów zbóż zmniejszyła się o 5,3%, a udział w strukturze zasiewów zmniejszył się o 7,9 p.proc. W strukturze zasiewów zmniejszył się również udział upraw ziemniaków i buraków cukrowych (odpowiednio o 0,4 p.proc. i 0,1 p.proc. do 3,2% i 1,7%), a wzrósł udział rzepaku i rzepiku oraz warzyw gruntowych (odpowiednio o 0,7 p.proc. i o 0,2 p.proc. do 13,6% i 1,3%).

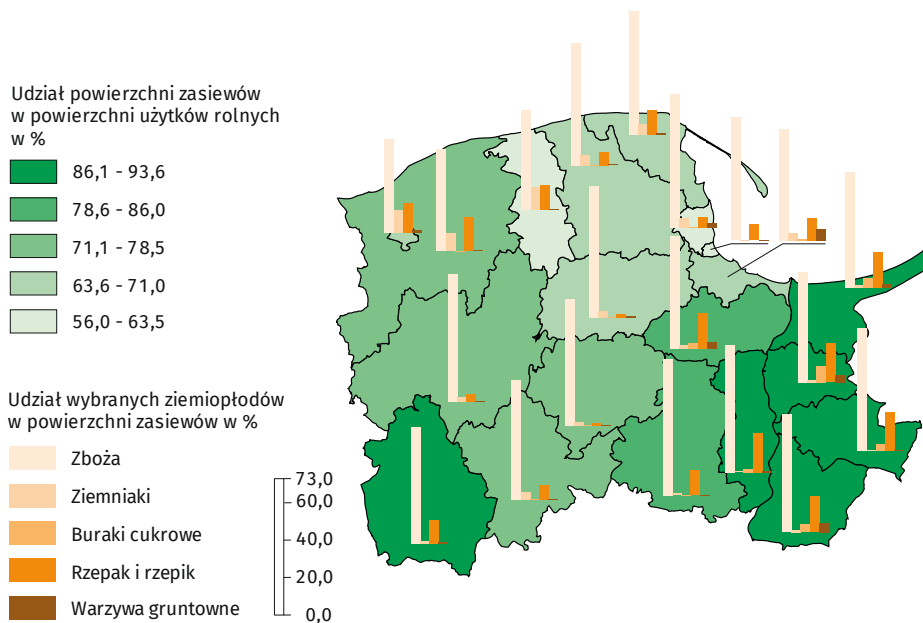
Wykres 2. Powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej

Wykres 3. Powierzchnia zasiewów według głównych grup ziemiopłodów

Mapa 2. Powierzchnia zasiewów w gospodarstwach rolnych w 2020 r.

Według wstępnych wyników PSR 2020 największy udział zasiewów w powierzchni użytków rolnych odnotowano w powiecie malborskim, a najmniejszy w Sopocie

3. Zwierzęta gospodarskie

Według wstępnych wyników PSR 2020, pogłowie podstawowych gatunków zwierząt gospodarskich w gospodarstwach rolnych województwa pomorskiego wyniosło:

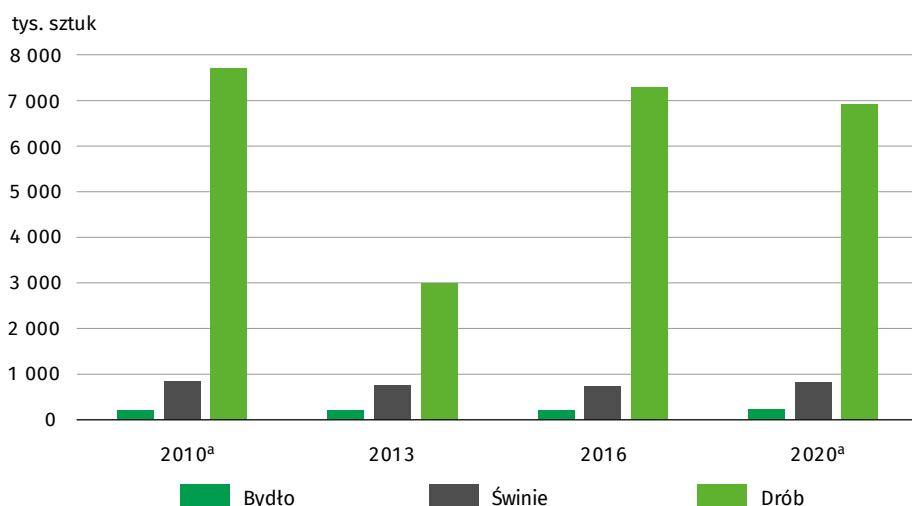
- **bydła** – 226,4 tys. sztuk i zwiększyło się w stosunku do 2010 r. o 31,1 tys. sztuk (o 15,9%),
- **świń** – 810,3 tys. sztuk i zmniejszyło się w porównaniu z wynikami PSR 2010 o 34,8 tys. sztuk (o 4,1%),
- **drobiu** – 6909,5 tys. sztuk i zmniejszyło się w porównaniu z 2010 r. o 799,3 tys. sztuk (o 10,4%).

W gospodarstwach rolnych obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych w 2020 r. kształtowała się na poziomie:

- **bydła** – 30 sztuk (wobec 26 sztuk w 2010 r.),
- **świń** – 106 sztuk (113 sztuk w 2010 r.),
- **drobiu** – 906 sztuk (1028 sztuk w 2010 r.).

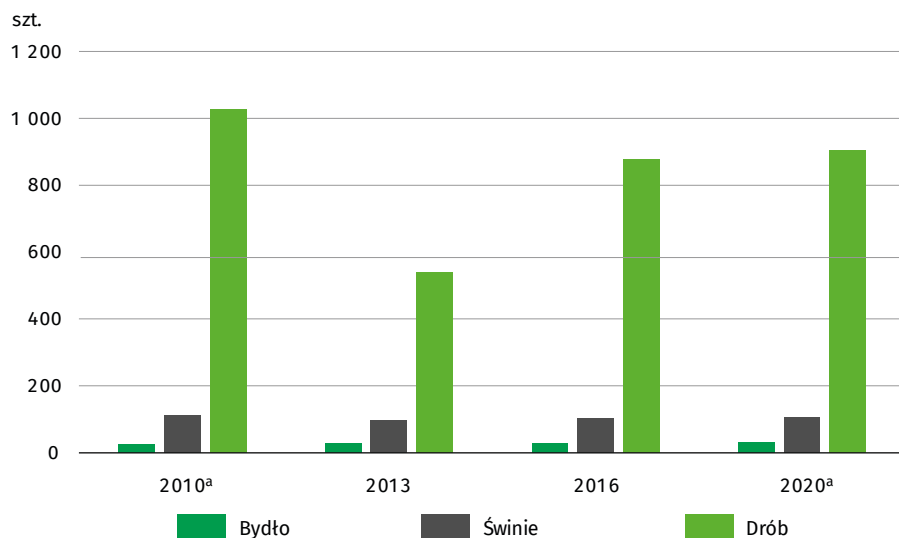
Pojawiające się od 2014 r. choroby świń, głównie ASF (afrykański pomór świń), wiążące się z koniecznością zapewnienia bioasekuracji w gospodarstwach rolnych, spowodowały wycofanie się producentów rolnych z produkcji o małej skali chowu na rzecz chowu intensywnego (przemysłowego).

Wykres 4. Pogłowie zwierząt gospodarskich

a Dane na podstawie powszechnych spisów rolnych.

Wykres 5. Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych

a Dane na podstawie powszechnych spisów rolnych.

Największy wzrost pogłowia wśród podstawowych gatunków zwierząt gospodarskich dotyczył bydła

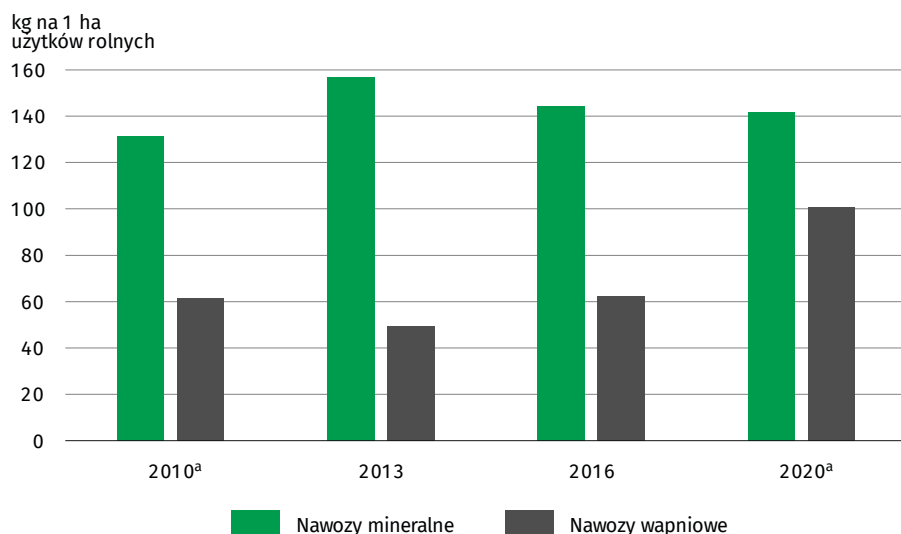
Zwiększenie obsady zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych odnotowano jedynie w odniesieniu do bydła

4. Nawożenie roślin

Według wstępnych danych PSR 2020 w województwie pomorskim **zużycie nawozów mineralnych** w przeliczeniu na czysty składnik wyniosło 108,1 tys. ton, co oznacza wzrost o 9,6 tys. ton (o 9,8%) w porównaniu z 2010 r. Nawozów azotowych zużyto 63,7 tys. ton (wzrost o 9,5% w stosunku do 2010 r.), nawozów potasowych – 28,2 tys. ton (odpowiednio wzrost o 30,5%), a nawozów fosforowych – 16,2 tys. ton (spadek o 13,4%). Zużycie nawozów mineralnych na 1 ha użytków rolnych wyniosło 141,7 kg (w 2010 r. – 131,3 kg), w tym nawozów azotowych – 83,5 kg, nawozów potasowych – 37,0 kg, a nawozów fosforowych – 21,2 kg (w 2010 r. odpowiednio 77,5 kg, 28,9 kg i 24,9 kg).

Natomiast **zużycie nawozów wapniowych** w przeliczeniu na czysty składnik w województwie pomorskim wyniosło 77,0 tys. ton, co oznacza wzrost o 30,8 tys. ton (o 66,8%) w stosunku do 2010 r. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto 100,9 kg nawozów wapniowych (w 2010 r. – 61,5 kg).

Wykres 6. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych (w przeliczeniu na czysty składnik)

a Dane na podstawie powszechnych spisów rolnych.

5. Ciągniki i maszyny rolnicze

Według wstępnych wyników PSR 2020 w gospodarstwach rolnych województwa pomorskiego znajdowało się 48,2 tys. **ciągników**, o 3,6% więcej niż w 2010 r. W 2020 r. na 100 gospodarstw rolnych przypadało średnio 123,8 ciągniki (w 2010 r. 113,1 ciągników). Na przestrzeni 10 lat zwiększyła się liczba **kombajnów zbożowych** (z 7,4 tys. sztuk w 2010 r. do 8,2 tys. sztuk w 2020 r.), a zmniejszyła się liczba **opryskiwaczy polowych** (odpowiednio z 13,8 tys. sztuk do 12,7 tys. sztuk).

6. Źródła dochodów gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego

Według wstępnych danych PSR 2020 w województwie pomorskim najczęściej gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego uzyskiwało **dochody z prowadzonej działalności rolniczej** (38,5 tys.) oraz **z pracy najemnej** (14,8 tys.), co oznacza spadek w porównaniu z 2010 r. odpowiednio o 6,0% i 11,9%. Natomiast gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego, które uzyskały ponad 50% dochodów z tytułu prowadzonej działalności rolniczej oraz z pracy najemnej było odpowiednio 14,9 tys. i 10,3 tys. (w porównaniu z 2010 r. odpowiednio spadek o 17,9% i wzrost o 5,8%).

W porównaniu z wynikami PSR 2010 odnotowano wzrost zużycia nawozów mineralnych na 1 ha użytków rolnych, w tym największy wśród nawozów potasowych

Zużycie nawozów wapniowych wzrosło aż o 66,6%

Na przestrzeni 10 lat odnotowano wzrost liczby ciągników na 100 ha gospodarstw rolnych

Tablica 1. Ważniejsze dane o rolnictwie na podstawie spisów powszechnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	PSR 2010	PSR 2020 - dane wstępne	
		ogółem	Polska = 100
Liczba gospodarstw rolnych w tys.	41	39	3,0
w tym prowadzące:			
wyłącznie produkcję roślinną	16	21	2,9
produkcję roślinną i zwierzęcą	25	17	3,0
Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w ha	18,2	19,6	•
w tym prowadzących:			
wyłącznie produkcję roślinną	17,2	19,4	•
produkcję roślinną i zwierzęcą	19,1	20,2	•
Powierzchnia zasiewów w tys. ha	568	604	5,6
w tym:			
zboża	406	385	5,2
ziemniaki	21	19	8,6
buraki cukrowe	10	10	4,1
rzepak i rzepik	73	82	8,4
warzywa gruntowe	6	8	5,3
Zwierzęta gospodarskie w tys. sztuk:			
bydło	195	226	3,6
świnie	845	810	7,3
drób	7709	6910	3,1
Zwierzęta gospodarskie na 100 ha użytków rolnych w sztukach:			
bydło	26	30	•
świnie	113	106	•
drób	1028	906	•
Zużycie nawozów mineralnych (w przeliczeniu na czysty składnik) w tys. ton	99	108	5,5
azotowych	58	64	6,2
fosforowych	19	16	4,5
potasowych	22	28	5,1
Zużycie nawozów wapniowych (w przeliczeniu na czysty składnik) w tys. ton	46	77	5,7
Zużycie nawozów mineralnych (w przeliczeniu na czysty składnik) na 1 ha użytków rolnych w kg	131,3	141,7	•
azotowych	77,5	83,5	•
fosforowych	24,9	21,2	•
potasowych	28,9	37,0	•
Zużycie nawozów wapniowych (w przeliczeniu na czysty składnik) na 1 ha użytków rolnych w kg	61,5	100,9	•
Ciągniki rolnicze w tys. sztuk	47	48	3,3
Kombajny zbożowe w tys. sztuk	7	8	4,9
Opryskiwacze polowe w tys. sztuk	14	13	2,7
Gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego, które uzyskały dochód z:			
działalności rolniczej	41	38	2,9
pracy najemnej	17	15	2,5

Tablica 2. Ważniejsze dane o rolnictwie według powiatów na podstawie PSR 2020

Wyszczególnienie	bytow- ski	choj- nicki	cztu- chow- ski	gdań- ski	kartu- ski	ko- ścierski	kwi- dzyński	łębor- ski	mal- borski	nowo- dwor- ski	pucki	stupski	staro- gardzki	sztum- ski	tczew- ski	wejhe- rowski	Gdańsk	Gdynia	Stupsk	Sopot
Liczba gospodarstw rolnych w tys.	3,5	2,8	1,8	1,9	5,2	3,1	1,8	1,2	1,0	1,0	1,3	2,5	3,2	1,2	1,8	3,2	1,3	0,6	0,4	0,1
w tym gospodarstwa indywidualne	3,4	2,8	1,8	1,9	5,2	3,1	1,8	1,1	1,0	1,0	1,3	2,4	3,2	1,2	1,7	3,1	1,3	0,6	0,4	0,1
Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w ha	17,2	15,7	32,1	19,9	9,9	12,1	25,8	22,2	44,5	27,0	16,5	35,4	16,4	40,0	25,0	14,5	10,3	10,6	19,3	16,4
Powierzchnia zasiewów w tys. ha	42,8	33,8	50,8	32,4	36,3	28,5	42,0	15,3	41,1	24,3	14,2	67,0	44,6	41,9	39,6	30,1	9,1	3,9	5,5	0,9
w tym:																				
zboża	29,2	21,5	31,7	19,5	25,4	19,3	26,5	8,2	24,2	15,0	9,4	36,5	32,6	27,5	26,9	19,8	5,5	2,8	2,7	0,6
ziemniaki	1,0	1,3	0,8	0,6	1,3	0,6	0,5	1,8	0,5	0,3	0,8	6,3	0,4	0,1	0,2	1,6	0,4	0,2	0,6	0,0
buraki cukrowe	0,0	0,0	0,0	1,0	0,1	0,0	1,7	0,0	3,6	1,3	0,0	0,0	0,1	1,4	0,7	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
rzepak i rzepik	1,7	2,6	6,3	6,2	0,6	0,4	8,0	2,0	8,5	4,6	1,9	12,0	5,9	8,7	8,3	2,2	1,1	0,2	0,8	0,1
warzywa gruntowe	0,1	0,1	0,3	1,1	0,3	0,0	2,0	0,0	1,6	0,4	0,1	0,2	0,0	0,1	0,3	0,1	0,6	0,1	0,1	0,0
Zwierzęta gospodarskie w tys. sztuk:																				
bydo	16,9	29,2	3,7	5,7	30,0	27,0	8,8	6,9	6,5	5,8	9,2	10,5	18,6	17,7	9,7	19,4	0,2	0,5	0,1	0,1
świnie	72,4	38,8	315,4	1,8	47,3	60,3	29,8	4,2	4,2	1,1	7,7	59,5	92,5	26,0	28,1	20,6	0,1	0,1	0,2	0,0
drób	524,2	71,6	655,7	80,1	3168,5	179,7	74,7	283,7	9,7	9,3	21,4	612,1	256,7	33,5	136,5	544,7	93,6	113,5	1,8	38,6
Zużycie nawozów mineralnych (w przeliczeniu na czysty składnik) w tys. ton	5,4	5,3	8,0	5,9	5,0	3,7	9,3	3,1	9,7	5,9	3,1	12,8	6,9	9,0	8,0	4,7	1,2	0,4	0,6	0,1
azotowych	3,0	2,9	4,7	3,8	2,9	2,1	5,3	1,8	5,7	3,6	1,7	7,0	4,3	5,8	5,3	2,6	0,7	0,2	0,3	0,0
fosforowych	0,9	0,9	1,3	0,8	0,8	0,6	1,2	0,5	1,2	0,8	0,6	2,3	1,0	1,2	1,0	0,8	0,2	0,1	0,1	0,0
potasowych	1,6	1,5	2,0	1,3	1,3	1,0	2,8	0,8	2,8	1,4	0,9	3,5	1,6	2,0	1,8	1,2	0,4	0,2	0,2	0,0
Zużycie nawozów wapniowych (w przeliczeniu na czysty składnik) w tys. ton	4,5	3,3	5,5	3,9	3,9	3,9	5,4	2,1	10,0	2,6	2,8	11,5	4,9	4,2	4,6	3,0	0,6	0,2	0,3	0,0
Zużycie nawozów mineralnych (w przeliczeniu na czysty składnik) na 1 ha użytków rolnych w kg	90,6	119,2	139,1	156,7	97,5	96,6	194,2	122,0	221,5	211,8	146,8	145,5	130,3	187,8	182,8	102,2	91,2	64,7	75,8	45,0
azotowych	50,1	64,7	82,0	99,9	56,4	54,9	110,7	70,1	130,9	130,3	78,8	79,5	81,1	121,4	120,4	57,5	48,1	28,4	43,5	29,5
fosforowych	14,3	21,0	21,9	22,0	15,1	15,3	25,2	20,3	26,4	29,6	27,3	26,6	19,0	24,2	22,3	17,6	14,7	9,8	12,4	4,5
potasowych	26,2	33,5	35,2	34,8	26,0	26,4	58,3	31,6	64,2	51,9	40,7	39,4	30,1	42,2	40,0	27,1	28,5	26,5	19,9	10,9
Zużycie nawozów wapniowych (w przeliczeniu na czysty składnik) na 1 ha użytków rolnych w kg	75,7	74,8	94,4	101,6	75,4	103,7	112,8	82,0	226,9	92,5	131,2	130,8	93,0	87,9	105,8	65,1	42,9	24,5	39,4	2,0
Ciągniki rolnicze w tys. sztuk	4,2	4,1	2,2	2,4	6,4	4,1	2,7	1,0	1,6	1,5	1,6	2,7	4,3	2,1	2,7	3,5	0,6	0,2	0,1	0,0
Kombajny zbożowe w tys. sztuk	0,7	0,6	0,5	0,4	0,9	0,6	0,5	0,2	0,3	0,3	0,2	0,5	0,9	0,4	0,6	0,6	0,1	0,0	0,0	0,0
Opryskiwacze polowe w tys. sztuk	0,8	0,9	0,6	0,7	1,6	0,9	0,9	0,3	0,5	0,5	0,4	0,7	1,3	0,6	0,9	0,8	0,1	0,0	0,0	0,0
Gospodarstwa domowe z użytkowaniem gospodarstwa rolnego, które uzyskały dochód z:																				
działalności rolniczej	3,4	2,8	1,8	1,9	5,2	3,1	1,8	1,1	1,0	1,0	1,3	2,4	3,2	1,2	1,7	3,1	1,3	0,6	0,4	0,1
pracy najemnej	1,6	1,0	0,7	0,7	2,0	1,0	0,5	0,5	0,3	0,4	0,5	1,1	1,3	0,4	0,6	1,2	0,5	0,3	0,2	0,0

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Gdańsku
Dyrektor Jerzy Auksztol
Tel: 58 76 83 130

Rozpowszechnianie:
Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych
Tel.: 58 76 83 210
e-mail: A.Sarnowska@stat.gov.pl

Współpraca z Mediami:
Zbigniew Pietrzak
Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych
Tel.: 58 76 83 175
e-mail: Z.Pietrzak@stat.gov.pl

www.gdansk.stat.gov.pl

@Gdansk_STAT

@GlownyUrzadStatystyczny
@urządstatystycznywgdansku

Powiązane opracowania:

[Publikacja GUS pt. Powszechny Spis Rolny 2020. Raport z wyników](#)

[Publikacja GUS pt. Powszechny Spis Rolny 2020. Metodologia i organizacja badania](#)

Ważniejsze pojęcia i wyjaśnienia metodologiczne zawarto w wyżej wymienionych opracowaniach.

Temat dostępny w bazach danych:

[Bank Danych Lokalnych - Powszechny Spis Rolny - PSR 2020](#)

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.